

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahét nap
Ünnep után napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 19. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1915 január 24.

A pápa a háború következményeinek enyhítéséről.

A világsajtóban aktuálissá lett a béke kérdése a Nobel-díj kapcsán. A Nobel díjat tudvalevőleg az szokta kapni, akinek kiváló érdemei vannak a béke körül. De hol van most egyáltalán a béke? És ha nincs béke, hát akkor van-e valaki, akinek a szétfoszlott béke-álmok valóra váltása körül érdemei lehetnek?

Az egész világon egyetlen férfi magaslik a háború villámterhes fellegei fölé, mint a béke apostola: az apostol fejedelmének utóda. Krisztus helytartója, XV. Benedek pápa. Nem a Nobel-díjért — arra ösztönzése nem is gondol — hanem a reá bízott nyáj szenvedéseinek megindulva, intézte ismételt apostoli szózatát a hadviselő felekhez a béke érdekében. Részleges, igen nagyjelentőségű sikert ért: a harcoképtelen hadifoglyokat a pápa kezdeményezésére bocsátja haza minden hadviselő fél. De a végeért, a békét nem sikerült még elérni.

Fájdalmas hangon jelentette ezt tegnap a pápa a konzisztóriumában. Fájdalma a szerető atyáé volt, aki nem tudta gyermekeit rávenni, hogy egymást pusztító kardjukat hüvelybe tegyék.

A béke el fog következni; csak siettetni nem lehet. Ezt állapítja meg a Szentatya. De azért nem mond le minden reményről. A háború következményei legalább oly súlyosak, mint maga a háború — s ezeket a következményeket enyhíteni már most is módunkban áll.

Módunkban áll — és kötelességünk is.

Ezt hangsúlyozza a lankadatlan békeapostol. A háború következményeit enyhíteni kell. Ezen dolgozzék mindenki a maga körében. A pápa százezer harcoképtelen hadifoglyot adott vissza családjának. Ily nagyot, ily hatalmasat kívül más nem cselekedhetik. De azt igenis

megteheti mindenki, hogy a gyönyörű példát követi a maga egyszerű körében, a maga körülményei és eszközei szerint. Aki egy könyvet letörölt, aki egy árvát megvigasztalt, aki egy éhezőnek egy falat kenyeret adott: már Krisztus szellemében követte az Üdvözítő helytartóját, a legnagyobb békeapostolt.

A pápai konzisztóriumról a következőket jelentik:

Róma, január 23. (Saját tud. táv.) XV. Benedek ma tartotta az első konzisztóriumot.

A pápai allokueió mindenek előtt a Szentatya ismeretes békeakcióival foglalkozott. Sajnálattal közölte a pápa, hogy *semmi remény sincs a háború megszűnéséhez a közel jövőben*. De ha nincs is mód siettetni a háború befejezését, **következményeit kell enyhíteni**. Az apostoli szentatya nem módjában többet tenni.

Ugyanezen konzisztóriumon történt meg a legutóbb megüresedett püspöki székek betöltése is; az új püspökök közt ez alkalommal praecanisálták *Fetser* Antalt, az új győri püspököt is.

Megvertük az oroszokat Bukovinában.

Budapest, január 23. Az *Esti Ujság* jelenti, hogy **Jakobeninél csapataink az oroszokat megverték. A lengyel legionáriusok szuronyrohammal futamították meg az ellenséget.**

Az *Est* szerint az oroszok újabban **Kirlibaba-tól délkeletre próbálkoztak a Aranyos-Beszterce mentén Dorna-Watrához közelebb jutottak, de a mieink rettenetes tüze elől kénytelenek voltak elmenekülni.**

Az északi rém visszavonul.

Budapest, január 23. (Tud. cenz. táv.) A *Secoló* munkatársa sürgönyzi Varsóból: Lengyelországban rettenetes az éhség. Az éhező parasztok keletnek vándorognak a moesarakban a hátráló orosz seregek előtt. Varsó és Rayka között legalább huszezer nyomorgó menekült bandukol a lengyel főváros felé sok akadályt gördítve az orosz harcóló seregek ellátása elé.

Budapest, január 23. (Tud. cenz. táv.) Berlinből sürgönyzik: A *Berliner Tagblatt* katonai kritikusa ezeket írja:

Az ellenséges sajtóban minsűrűbben és határozottabban olvassuk, hogy az oroszok Lengyelországban és Galiciában visszavonulni készülnek. Az orosz kolosszus ugyan gyönges szövetségesnek bizonyult. Eleinte megállította a monarchia egymaga, most meg ketten Németországgal elbánnak időközben előrevetett negyvenöt hadtestével.

Szétvertük a betörő oroszokat.

Budapest, január 23. (Tud. cenz. táv.) *Besztercéről* jelentik: **Alig 4 nappal a jakobeni döntő győzelem után ismét 3 napos nagy csatában Lajosfalvánál szétvertük a Magyarországra igyekvő orosz erőt. Az ellenség üldözése közben bevonultunk Lajosfalvára és a vele szomszédos Kirlibabába. Az oroszok sok halottat, sebesültet és száznál több foglyot hagytak hátra.**

Az oroszok készülődnek Radom kiűritésére.

Budapest, január 23. (Saját tud.) A M. T. I.-nak jelentik: Radomban még orosz hatóságok működnek, de sietve készülődnek a város kiűritésére.

Titkolják az orosz hatóságok a németek sikeres előrenyomulását.

Budapest, január 23. (Saj. tud.) A lengyel lapok írják, hogy a varsói orosz hatóságok titkolja a lakosság előtt a németek sikeres előnyomulását. A lakosság gyanakvással fogadják a hivatalos híreket, mert a menekülők a helyzetet válságosnak mondják, s az oroszok visszavonulásáról részletes híreket hoznak.

A budapesti hadtestparancsnok vitézeiről.

Budapest, jan. 23. Trstyánszky, a budapesti hadtest parancsnoka az Esti Ujság haditudósítójának kijelentette, hogy emberei előtt nincs lehetetlenség. Technikai csapataink elsőrendűek: három nap alatt hidat vernek gránát tűzben s az orosz tűzértséget amieink fölülmulja.

Trónörökösünk a német császárnál.

Budapest, január 23. Károly Ferenc József trónörökös megérkezett a német főhadiszállásra. A vasutnál Vilmos császár fogadta s ebédet, majd vacsorát adott a tiszteletére. Vasárnap a trónörökös meglátogatja a német trónörökös, azután pedig visszautazik Béésbe.

Harcoló huszárok Ungban.

Budapest, jan. 23. (Tud. cenz. táv.) Ungvárról jelentik az Estnek. Nem nagy, de elkéseredett harc folyt az Ung völgyében a bisztrici hidért, amely az egész völgy kulcsa. Egy főhadnagy vezetésével 3000 gyalogos honvédhuszárunk három ellenséges zászlóaljat támadott meg és vert szét. Száz orosz elesett, 180 megadta magát, az oroszok magukkal cipelték sebesültjeiket, hátrálnak. A hid a miénk.

Az antiszemita czernovitz-i orosz kormányzó.

Budapest, január 23. (Saját tud.) A Magyar Távirati Irodának jelentik, hogy a czernovitz-i orosz kormányzó zsidót semmiféle ügyben nem fogad. A helyőrség tisztjeinek pedig kiadta a rendeletben, hogy a zsidókkal kesztyűs kézzel fogjanak kezét. A zsidók ezek miatt el vannak roppant keseredve.

Lelőtt orosz tábornok.

Bukarest, január 23. (Saját tud.) Osztrák-magyar előőrsök egy Dorna-Vatra irányában autón haladó orosz tábornokot, egy ezredest és két magasrangú tisztet lelőttek, kik azonnal meghaltak. (M. T. I.)

Románia és Olaszország támogatásáról lemondott az orosz.

Budapest, január 23. (Tud. cenz. táv.) Bukarestből sürgönyzik: Az ide-

érkezett orosz lapok lemondanak arról a reménységről, hogy Románia és Olaszország az antántnak kedvező módon avatkozzék bele a világháborúba.

A török üldözi az orosz.

Konstantinápoly, január 23. (A miniszterelnökség sajtóosztály távirata.) A török főhadiszállás jelenti:

Az orosz főhadserő, amelynek — mint jelentettük, — az a kísérlete, hogy balszárnyunkat megkerülje, meghiusult, ellenoffenzívánk elől visszavonult.

Csapataink üldözik az ellenséget.

E hó 21-én az angol hadserő három ágyunaszád védelme alatt előretörést kísérelt meg Kornianál álló csapataink ellen, de teljes vereséget szenvedett és súlyos veszteségek mellett visszavonulásra kényszerült.

A mi veszteségünk jelentéktelen.

A koldusápoló és Szent László-menedékház egyesületének közgyűlése.

Tegnap este 5 órakor tartotta alapszabályváltoztató közgyűlését a koldusápoló és Szent László-menedékház-egyesület dr Bundala Mihály elnök vezetése alatt. A közgyűlésen a tagok közül sokan jelentek meg, kik a megjelenő Fetszer Antalt püspököt lelkes óvációban részesítették. Ott voltak még:

Dr Karácsonyi János, dr Vucskics Gyula, kanonok, dr Bozóky Alajos, dr Hoványi Gyula, dr Némethy Gyula, Mayer Antal, Imrik S. Zoltán, dr Lestyán Endre, Peszkei Ferenc, dr Schweiger Ede, Sztarill Ferenc, Sürger Bertalan és dr Papp Károly az egyesület helyettes jegyzője.

Az elnök bejelentette, hogy az egyesületi házban: a Szent László-menedékházban a hadiállapot egész tartama alatt kisegítő katonai kórház van berendezve, ahol a sebesültek az intézeti apácák gondozása alatt állanak, s az orvosi kezelést dr Popovits Miklós végzi.

Az elnök dr Bundala Mihály prépost-kanonok azt a szép eszmét vetette fel, hogy a hadban elesettek árváit az egyesület elsősorban vegye fel az egyesületi Szent László-fiu menedékházba. A közgyűlés az elnöki előterjesztést helyesléssel vette tudomásul.

Az egyesület pénztárosa: dr Hoványi Gyula előterjesztette az egyesület múlt évi számadását. — Az egyesület tőkevagyon: 287,369 K 41 fillér. Ez a tőke a múlt évben 50,000 K-val szaporodott, Frenhauser József hegyközesatári esperes plébános nagylelkű alapítványával.

Az egyesület bevétele volt a múlt évben: 73,654 K 10 f., a kiadás: 71,967 K 46 f. s a maradvány: 1686 K 64 f.

Az egyesület a számadást elfogadta s a felmentvényt megadta s az elnök indítványára köszönetet szavazott az önzetlenül fáradozó dr Hoványi Gyula pénztárosnak. Érdekes, hogy ennek a régi egyesületnek, mindig a Hoványi-családból volt a pénztárosa. Mikor az egyesület a régi Nagyvárad előkelő társadalmából megalakult dr Hoványi Lajos a kir. katolikus jogakadémia igazgatója lett a pénztárosa, majd ezt a nobile officiumot fia egymásután vették át s most dr Hoványi Gyula a pénztárnok már évek óta.

Letárgyalta a közgyűlés az alapszabályváltoztatást, melynél lényegesebb változtatás az volt, hogy az egyesület címét „Szent László koldusápoló és fiúmenedékház egyesület”-re változtatták és kimondotta a közgyűlés, hogy a tagsági kötelezettség újabb 3 évre megújul, ha az illető tag kilépését egy hónappal előbb a választmányának be nem jelenti.

Az egyesületnek mostani alapszabálya 1887-ben kelt s így írásmódja több helyen elavult s azért lényegtelen stiláris módosítás is szükségessé vált az alapszabályok mostani átdolgozása alkalmából.

A változtatásokat az egyesület egyhangulag elfogadta.

Ez a régi zajtalanul működő, a közjótékonyt szolgáló egyesület új szervezetben fogja folytatni tevékenységét a váradi ille-

Kiűritették a szerbek Belgrádot polgárilag.

Nis, január 23. (Saját tud.) Az »Utró« jelenti, hogy a szerb főparancsnok rendeletét mindenütt foganatosítják, Belgrádot a polgári lakosság kiűritette. (M. T. I.)

Főraktár:
Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:
Nagy-Várad
Kosuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

tőségű munkaképtelenek gondozásában s a Szent László-menedékházban ápolt fiúk neveltetésében, kiket az elemi iskola első osztályától a polgári iskola negyedik osztályáig elvégzéséig nevel az intézet.

Aránylag kis tőkével nagy jótékony-ságot gyakorol az egyesület, mert az egyesületi intézetet az irgalmas nővérek vezetik,

ők nevelik az intézet növendékeit, ápolják az elaggott munkaképteleneket, kik közül valaha többen voltak városunk adófizető polgárai. De Szent Vince leányai kiveszik részüket a háborus jótékony-ságból is, mert eddigi nagy tevékenységük mellé elvállalták az intézetben elhelyezett sebesültek gondozását is.

A Vörös-Kereszt háborus délutánjai.

Az első délután műsora. Nagy Belezny délután. A románok szereplése. A sebesültek délutánja. A jogászfjúság fellépése. Az iskolás gyermekek ének- és zene délutánja.

Városunk előkelő hölgy közönsége méltóan a történelmi idők nagy szelleméhez a Vörös-Kereszt Egylet javára háborus délutánok rendezésére vállalkozott. Ezen délutánok rendezésében részt vesznek a város összes nőegyesületei, hogy áldozatkész tevékenységükkel és nemes gondolkodásukkal biztosítsák az előadások teljes sikerét.

A közönségnek meg kell ragadni az alkalmat, hogy résztvételével és támogatásával legyen elősegítője annak a fennkölt vállalkozásnak, amely minden tekintetben megfelel a várakozásnak.

Ma zajlik le a Vigadó nagytermében az első háborus délután. Ennek a műsora a következő:

I. Himnusz éneklé a tanítóképezdei ifjúság a 70. gyalogezred zenekarának kíséretével.

II. Ünnepi beszéd, tartja Szilágyi Dózsa premontrai tanár.

III. A 70. gyalogezred zenekarának koncertje.

1. Fucik: »Kinizsi«, Marsch.
2. Helmesberger: »Undine«, Walzer a. d. Ballet »Die Perle von Iberien.«
3. Mozart: Ouverture zur Oper: Figaró's Hochzeit.
4. Volkman: »Visegrád«, Musikal. Dichtung.
- a) »Die Wahrsagerin«, b) »Soliman.«
5. Wagner: Fantasie s. d. Oper: »Lohengrin.«
6. Schnitzel: »Magyar Ábránd.«
7. Strauss: Potpourri aus der Operette: »Der Zigeunerbaron.«
8. »Prinz Eugen«, Marsch.

IV. Bihari Akos szavalata.

V. Szózat éneklé a tanítóképezdei ifjúság a 70. gyalogezred zenekarának a kíséretével.

Ez első háborus délutánunk kiemelkedő száma lesz Szilágyi Dózsa szereplése. E ra-gyogó tehetségű szónok, aki előadásának varázsával, érzéseinek melegségével és gondolatának mélységével mindig elragadtatja és bámulatba ejti hallgatóságát, a háborus idők-ből vett beszédjével fogja a közönséget egy élményi világba vinni. Ugyanacsak rendki-vüli hatásának ígérkezik Bihari Akos szava-lata is.

A hangverseny délután öt órakor kezdődik.

A háborus délutánok rendezése a többi előadásokat úgy állította össze, hogy azoknak művészi és tartalmas műsora már maga is előre biztosítja a közönség érdeklődését és a sikert.

Kiváló élvezetben lesz részük a második háborus délután közönségének február 14-én, mikor is a jeles zeneszerzőnk Belezny Antalnak legszebb dalait adják elő Görög Olga Medgyaszay Jenő, Feszthy Irén a Szigligeti-

színház tagjai és uri társadalmunk jól ismert amatőrjei. Az előadást rövid bevezető előzi meg, amely a magyar nótaköltészetet és Belezny Antal művészetét fogja ismertetni.

A rendező-bizottság, még egy igen érdekes tervet valósít meg.

Az egyik háborus délután műsorát a váradai jogászfjúság tölti be szereplésével. A műsor egyes számait a jogászfjúság énekkara és egyes kiváló tehetségű dilettánsok szolgáltatják.

A harmadik háborus délután február 28-án lesz és ennek műsorában a román előkelőségek szerepelnek. Román táncot mutatnak be és román dalokat énekelnek nemzeti viseletben.

A negyedik háborus délután március 17-én lesz és ekkor városunkban időző könnyű sebesültek szerepelnek. Vannak ezek között kiváló énekesek, tehetséges poéták és ezeknek fellépése bizonyára biztosítja a közönség érdeklődését.

Az ötödik háborus délután műsorán, mely március 28-án lesz, egy kis alkalmai színdarab fog szerepelni. »A háborus szerkesztőség« lesz a címe és szerzője Antal Sándor hírlapíró.

A hatodik háborus délután az iskolás gyermekeké lesz. A kis gyerekek élvezetes ének és zeneszámokkal fogják szórakoztatni a hallgatóságot.

A háborus délutánok rendezésére sikerült megnyerni a jogászfjúságot is és ennek tagjai fognak az előadások alkalmával a nagy rendező-bizottságnak segédkezni.

Tekintve a változatos és eredeti programot a rendező bizottság áldozatkészségét és agilitását, biztosra vehetjük a háborus délutánok nagy anyagi és szellemi sikerét.

A Nagy rendező bizottságba még a következő hölgyeket választották be: A katolikus Növendékegyesületből: Óváry Sándorné, Személyi Kálmánné, özv. Olasz Ákosné és Vucskics Ottóné. A román nőegyletből: Mátéh Györgyné, Firuné, Baskuczné, Maros Gáborné, Roxinné, Zigre Miklósné és Popeszku Péterné.

x **Megfagyott**, szélétől kivörösödött, kicserepesedett, arcz, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású az Y-po jegyű **HARMAT TEJ CRÉME** és hozzávaló **Borax szappan** Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoezy-ut 7/B Telefon 13—02

Az új házi ezredünk.

A szerencsés véletlen úgy akarta, hogy az eddigelé Nagyváradon állomásozott ezredek, mint a 37. és 101-es ezredek is, kétségtelenül a kiváló tisztikara szellemétől vezettetve, a város polgáraival egy test és egy lélekkel forrott. Részben a haderő elhelyezése, részben pedig a háborus viszonyok ezeket az ezredekot tőlünk elszóltították s helyettük az Appel nevet viselő 70. számú új ezredekot kaptuk.

Mint hogy maga az ezred ezidőszerint a haza védelmében az orosz harcúterén vérént ontva oroszán módjára hősiességen küzd, így annak jelenleg csupán egy zászlóaljja tartózkodik városunkban.

De mert a jelek arra vallanak, hogy ha a haremzején küzdő hősök ottan magasztos feladatukat megoldották, az egész ezred, mint állandó tartózkodási helyére, városunkba jön — kívánatosan tartjuk itt e sorokban ezen ezredet bemutatni.

Az ezred a 9. számú péterváradai régi határozatból az 1873. évben lett alakítva. Legénysége Szerémmegyéből egészíti ki magát s 40 százaléka szerb, 30 százaléka horvát és 30 százaléka magyar és német.

És mily érdekes változandósága a sorsnak! Az ezred legelső tulajdonosa épp egy orosz császári tábornok, gróf Berg Frigyes tábornagy volt és ma 42 évvel később az ezred legelső tulajdonosának egykori csapatai ellen küzd.

De nemcsak most küzd, hanem már mint határőrvidéki ezred is küzdött, a monarchia minden háborújában. Kiténtette magát, kivált *Novaránál*, hol is bámulatos hősiességeért az ezred mintegy kiténtetéképen örök időkre a *pétervárad* elnevezést kapta.

És úgy látszik az ezred hősiessége szinte tradicionális és hogy a bátorság és haza szeretet, valamint a király iránti törhetetlen hűség az utódoknak már vérebe ment át.

Erről tanuskodik legalább azon körülmény, hogy az ezred katonái közül oly számosan részesültek királyi kiténtetésben, hogy e tekintetben a legnagyobb rekordot a 70-es ezred érte el.

Igy jelesül a tisztikar kapott: 2 vaskoronarendet; 23 katonai érdemkeresztet hadi-ékitménnyel; 1 aranyérdemkeresztet; 10 signum laudist; a legénység 1 aranyérmét és 121 kis- és nagy ezüstérmét.

De e szép kiténtetéseket drágán is fizették meg, mert a dicsőség mezején csupán tiszt lett hősi halált 8 és megsebesült 36, közöttük többen többszörösen.

Különben nemcsak katonák ezek, kik ott ha szükséges irgalmatlanul törnek az ellenség életére, de mélyen, nemesen és gyöngéden érző emberek is, kik a nélkülözés, szükség és nyomor enyhítésére is gondolnak, mit bebizonyítottak azzal, hogy felebaráti szeretetüktől vezéreltetve, *Nagyvárad városának a haza védelmében hősi halált halt fiait, özvegyeit és árváinak felségélyezésére csupán az itt ez időszerint állomásozó egy zászlóalj tisztikara nem kevesebb, mint 500 koronát juttatott Rimler Károly polgármester kezeihez kiosztás céljából.*

Ez különben bennünket nem is lepett meg, mert hisz egy tisztikar, melynek élén egy oly valóságos grand seigneur mint *carighmani* báró, gróf Wallis Olivér ezredes

és a közelebbi suitje Scabroth Imre, Mally Alajos, Lavrnja Bozsidar, Strache József, Kargl Rudolf és Bossák kapitányok, valamint Mojsilovics Emil főhadnagy, zászlóalj segédtiszt állanak, garanciát nyújt arra, hogy az ellenséggel szemben megkívánható kérésekkel szemben a nyomor enyhítésére is maradt még egy bizonyos részecske, melyet tovább is megőrizni törekednek az által, hogy az ezred zenekarát valahányszor valamely jótékonyág gyakorlása válik szükségessé, mindannyiszor díjtalanul bocsájtják rendelkezésre.

Mint hogy az ezred csak rövid idő óta tartózkodik itt és mint hogy a háborús viszonyok a tisztikar egész idejét lekötötték s így annak a város társadalmi életében még eddig résztvenni alkalma nem volt — kötelességemnek ismertem ezen rövid sorokban az ezredet épp akkor bemutatni, midőn a mai hangversenyen a Sas redutjában zenekara kitűnő karnagyuk — Csermák József vezetésével a város elite közönsége elé nyilvánosan lép.

Végül teljesen igazoltnak véljük azon reményünket, hogy amit a 37. és 101. ezred derék tisztikara városunk társadalmával összeforrt, épp így össze fog forrni a 70 esek derék tisztikara is, ha a mostani zavaros és nehéz idők elmúlván, azokat a békés és nyugodt napok fogják felváltani.

Lajos Lajos.

FÉLELEM.

*

Csaholt utánunk, mint egy csapzott bajszú kuvasz. Belebújt a szívünkbe, ott ugattott, harapott, mart, lakmározott szegény üres szívünkben, már azt hittük, hogy remélten fordulunk vissza, mikor zugva rátört a piros vér, zengő hurrázással, rohammal. Akkor kussolt. A vérünkben biztunk, ő nem hagyja el szegény katonát a megpróbáltatás perciben, ragyogó, lázító szavai vannak, zuhogása talán nehéz malmokat is el tudna hajtani. Piros, meleg, drága vérünk! . . .

A mellünk hörögve fujtatott, az út me-redek, talán soha nem lesz vége ennek a kapaszkodásnak, pedig már éjszaka van, halotti komorság az utszéli fák közt. Jó volna megpihenni. Öt percet ülni a porba. Képtelenség így haza gondolni s gondolatban utoljára elbucsuzni a kedvesektől. Legalább öt percre szünne meg ez a dühös ágyuzás. Lerakhatnák a „szerelvényt”. (Risztung) Öt percig esőndben ülni, elnyújtózni, nem gondolni a halálra, pihenni, a két karom szabadon szétlökni és neki fordítani izzadt areomat az esős égnak . . .

Nem lehet megállni. Verdes, lökdös az ágyuzás, hátba üt, kergat a nagy tűz felé, ahol rimánkodva várnak bennünket, a friss erőt, a pihent embereket, akik a megváltást hozzuk nekik. Istenem! . . . Mi visszük a megváltást. . . Előre, előre! . . .

Ez a loncsos kuvasz megint itt ugat mellettem. A torkomba harapott, majd megfulladok, ki kell hogy kapcsoljam a zubbunyt is és beengedni a hideg levegőt a szívemig. Jó volna talán beszélgetni valakivel, magamhoz hívni egy parasztot a Körösvölgyből, hadd duruzsoljon a fülemben az ő szorongásáról, akkor talán nevetni fogok. Szamárság ez a nagy tilalom, hogy egy kuk-

ot nem szabad szólni. Akár ordítani lehetne, olyan ágyuzás van.

Az őrmester megint itt lóg mellettem. Pesti ember, kicsi ember, talán telekkönyvi díjnok, tetszik neki a katonai hatalom s gyalázatosan visszaél vele. Folyton megszólit, röhög, már csatázik a szerbvel, ötvenet fog lelőni, sose halunk meg ugyi rumonyok! — kiáltással felveri a dühömet a legmagasabb fokig.

Berugott szegény, most is iszik, egy sabaci hőstől veszi el a boros flaskát és egy körakás előtt fenéki kiissza. A sabaci hős okos hős, tudja, hogy mit csinál. Nem hord a sapkáján „Eljenek a sabaci hősök” feliratu nemzeti színű szallagot, hanem szerényen meghuzódik a legsűrűbb rajban. Mindig az őrmester ur körül. Ha az őrmester ur szomjas, ha éhes, ha fáradt, ha elbukik: a sabaci hős italt ad, szalonnát ad, támogat, segít rajta. S már megígértette az őrmesterrel, hogy beosztja szakácsnak.

Nem haragszom erre a sabaci hőszere, aki félti a bőrét másodszor is tűzbe vinni. Hátha ez a természetes kiválasztódás, hogy mi elpusztuljunk és ő megmaradjon. De az őrmester semmi esetre sem maradjon meg. Buta, nagyon buta.

Nem tudom, hogy mi jogon itélkezem így. Igyekszik jó lenni hozzám, sőt bizalmas. Egész üveg rumot hozat nekem a század kocsijáról s dühös lett, hogy visszatúsítottam. Pár perc múlva megint mellettem van, fülemhez hajlik:

— Két óra múlva belekerülünk a tűzbe.

— Igazán?

— Psz! . . . Senkinek nem szabad ezt tudni! Neked, mint helyettesemnek megmondom, hogy mégis tudj tájékozódni a helyzet felől. Azt a parancsot kaptuk — a kapitány ur az imént közölte velem mint szakaszparancsnokkal, hogy addig megyünk, míg meg nem találjuk a mi csapatunkat, amelyik most tűzben van. Leváltjuk őket. Nagyszerű deakung vár bennünket, egyszerűen belemegyünk és lövünk. Sose féljen önkéntes ur! . . .

— Én? Tévedsz őrmester ur.

Éjfélkor egy halott szerb városhoz értünk. A templomok harangját, óráját leszedték. Mint két szíven döfött óriás, úgy állott a két vad torony.

Bődülni szerettek, volna elárulni minket, fáradt magyarokat s két arany óramutatójuk úgy fénylett, mint két halott szembogár.

Benéztem egy ablakon. A csipkés ágyból nem rég ugorhatott ki valaki. Egy pohár tej állt a szekrényen, egy piros könyv szerelemről szólhat és az elaludt villanykörte. Most sokkal könnyebben megyünk, harsogó zenét ver a rengeteg bakkancs, talán női fejeket várunk, néma üdvözléseket, vagy reméljük, hogy itt fogunk hálalni? . . .

A pályaudvaron vonat várt bennünket. Még tizenöt kilométert lehet menni vasuton. A kapitány áthivatott bennünket az ő fülkéjébe. Koromsötét éjszakában rohantunk, az ablaküvegek idegesen reszkettek, minden ágyudörej után s mióta ülünk, botrányosan táncol minden idegszálunk.

— Nem tudom, hogy mi lesz velem, mondta a kapitány. Helyesnek találtam vele-

tek és közölni, hogy ime ebben a zsebemben van a század pénze, ebben a magam vagyona, mindössze ezer korona, itt hordom a jeggyűrűmet, itt az irataimat. Ha el találnék esni, amelyik legközelebb lesz hozzám, az vegye el tőlem. A noteszemben megtalálja a feleségem bécsi címét, neki küldjétek el a privát dolgokat és egy tapintatos értesítést mellékeljétek hozzá. A század vagyonával pedig majd számoljatok el.

A szívünk halkán nyöszörgött, kalapáltak bennünk a könnyek s mégis utálatos nyugalommal ültünk a vörös plüs fülkében. Csillagos üveget vett elő a kapitány, konyakot mért belőle nekünk s nevetve kocintottunk.

— Eljen a haza! Eljen a háboru.

A vén loncsos kuvasz hangját nem hallottam többet. Belerohantunk a tűzbe. A golyók lángoló pokrócot dobtak ránk, alatta ezren sziszegtünk, hörögtünk. Szerettem volna egyedül maradni, előkelően vadászni, de lehetetlenség volt. Őrület szállt meg, mint a többi, s nem emlékszem tovább semmire sem.

Egyéves önkéntesek az elesettek családjainak.

400 koronát adományoztak a zsoldjukból.

A halálnak bő aratása van a haretéren. Deli, életerős ifjak, legszebb életidejükben levő vitéz népfelkelők sorait bontogatja naponként az ellenség golyója s az itthon maradt gyermekek, hitvesek, szülők, testvérek hittel és bizalommal telve várják azt az időt, mikor a kenyérkereső férj, a szerető apa, testvér visszajő.

Sajnos, azonban napról napra szaporodik azok száma, akik elmentek vidáman, lelkesedve, hogy megvédjék ezt az Istenáldotta földet, melyet apáink örökségképpen hagytak reánk, — de nem jönnek haza soha, kiomló piros vérüket felitta az avar, idegen ország göröngye s a szabadság virul ki vérük omlásából.

Az elesett hősöknek emlékét kegyelettel őrzi a nemzet, az özvegyekről és árvákról pedig az állam és a társadalom kötelessége gondoskodni, hogy ne érezzék az elhagyatottság kínzó fájalmát és a nélkülözések fájó keservét.

A társadalomnak meg kell mozdulni, a hazáért elesett hősök családjai érdekében le kell törölni az özvegyesség és az árvaság könnyeit.

A megkapóan szép példa előttünk van. Intelligens, fiatal katonák mutatják ezt a példát, akiket csak napok választanak el attól, hogy ők is oda álljanak a haretéren az ellenség golyói elé, akikre szintén a dicsőség, vagy a halál vár.

Ezek az ifjak, mielőtt a haretéren menének, azoknak a családjaira gondolnak, akik életüket áldozták és áldozzák a hazáért.

Nemes gondolat, derék elhatározás, amely önmagában hordja dicséretét.

Levél érkezett tegnap Ujvidékről Nagyvárad város polgármesteréhez; a 37. és az 52. gyalogezred egyéves önkéntes osztágnak a parancsnoka küldte. Mellékelve

van hozzá 200 korona összegű hadi kölcsön-járadék.

A levél tartalma a következő:

Nagyságos Polgármester Ur!

Kelet, dél és nyugat fagyos szele lobogtatja győzelmes hadizászlóinkat. Hadseregeink mindenütt a dicsőség utját járják.

Amde a dicsőség vérrózsákból nyílik, özvegyek és árvák könyzápóra fakasztja azt ki.

Az elesett hősök vérért mohón beissza a hant. Jutalmuk, hogy nevüket aranyba vési a történelem.

Az özvegyek és árvák didergő tagjait azonban ez fel nem melegíti s könnyüket nem törli le.

A társadalomra hárul a feladat, hogy az államkincstárral karöltve, gyámolító kezét nyújtson azoknak, akik a haza oltárán a kenyérkereső férj és apa életét áldozták föl.

Ezen szent feladattól hevitve, a cs. és kir. 37. és 52. gyalogezred egyesített és parancsnokságom alatt álló egyéves önkéntes osztaga önelhatározásából a f. évi november hó 21-től 30-ig járó zsoldját összetéve, az e révén összegyűlt 400 korona, szóval négyszáz korona erejéig m. kir. hadikölcsön kötvényt jegyzett azon elhatározással, hogy a kötvények fele részét a nagyvárad i házi-ezred elesett hősei hátramaradottjainak felsegélyezése végett Nagyságod kezeibe juttatja.

Amidőn ezt Nagyságod becses tudomására hozom, kérem, méltóztassék ezen csekély adományt Nagyvárad város közönsége nevében szívesen fogadni,

Ujvidék, 1915. január 20.

Kiváló tisztelettel

Gratzer Lajos,

cs. és kir. 37. gy. ezredbeli százados.

Agyonlőtte magát, mert nem engedték a háboruba.

Öngyilkos gimnazista.

A világháborúnak egy újabb halottja van. Gyenge 17 éves gyermek az, aki a nagy eseményeknek lett áldozatává. Odahaza egy csendes, erdővel szegélyezett kis román falu határában, kívánta mag a halál az ifju életet, a szülők egyetlen örömét.

Herbst Gyula cseszvári birtokos 17 éves, hetedik gimnáziumba járó fia tegnap hajnalban főbe lőtte magát. A szülőknek egyetlen gyermeke volt, a kit a szeretet minden áldozatával övezett. Talán ez a nagy szeretet is volt az oka a gyászos következményeknek. Az egyetlen gyermeknek már kisgyermek korában a legnagyobb szabadságot engedték meg.

A kis falu körül elterülő erdők s mezők voltak a gyermekek legjobb barátai. Akkor volt a legboldogabb, ha naponként bebarangolhatta gyalog, vagy vágató paripán a hártárt. Az erdő vadjainak lassanként valóságos réme lett a gyermek. Különösen mikor a gyermek puskát, modern vadász fegyverrel cserélte fel, nem volt az a vad, mely golyóra töltött puskája elől menekülni tudott volna.

Valóságos műlövő volt. Így ismerték az egész környéken. A világháboru kitörésekor mikor a faluból egymásután vonultak be katonai szolgálatra az emberek, az ifju Herbst Gyulának nem volt nyugta.

— Meg fogom mutatni, hogy hogy kell

bánni a muszkával! Megyek én is muszkára vadászni!

A fiatal tanuló kitöréseit nem vették komolyan és amikor szeptemberben megnyílt a belényesi gimnázium, beiratták őt is a VII ik osztályba.

Az intézetben megkezdődött a tanítás. A hareterekről dicsőbbnél dicsőbb híreket hozott a posta és az ifju Herbst Gyula nyugalma végleg megszűnt.

— Nem tanulok! Menni akarok én is. Katona akarok lenni.

Igy irt haza szenvedélyes hangu levelet. Végül is félni kellett, hogy egy szép napon megszökik a gyermek, ezért hazavitték Cseszvára. Odahaza nem volt egy nap, amikor ne rimánkodott volna a fiu, hogy engedjék a haretérre. — Hiába volt minden lebeszélési kísérlete a szülőknek, a fiu hajthatalan maradt.

Mikor belátta, hogy a szülői akarat ellen nem tud tenni semmit, teljesen az erdőnek a kopár mezőnek adta magát. Ott ögyelgett napokon keresztül egymaga, leverten, busan. Csak akkor vidult fel s tünt el arcáról a sápadtság, mikor megkapta az újságokat és olvasta a háboru dicső jeleneteit.

Később már ez sem érdekelte. Buskomor lett. Péntek este későn ment be szobájába, honnan még éjfél után is világosság szűrődött ki. Hogy mit csinált ott a fiatal gyermek, nem lehet tudni. Hajnalban két fegyverlövés dőreje verte fel a ház népét. A kétségbeesett szülők voltak az elsők, akik gyermekük szobájának ajtaját felnyitották.

Borzalmas látvány volt a kis szoba belseje. A földön és falakon szerte vérfoltok s az agyvelő maradványai voltak szétszórva. A szoba közepén volt a fej nélküli törzs. A nyakon rémes hus és csont roncs volt. A halált okozó fegyvert göresösen markolta a hulla hidegülő marka.

A szerencsétlen fiu a fegyver mindkét esővét megtöltötte s aztán a csövet szájának irányítva lábával megnyomta a ravaszt. Mind a két töltény elsült s valósággal szétmorzsolta koponyát. A rémes öngyilkosságot minden valószínűség szerint pillanatnyi elmebajban követte el az ifju Herbst Gyula.

Az elhunyt temetése ma délután 3 órakor lesz a cseszvári családi sírkertben. Az engesztelő szent misét kedden d. e. 8 órakor mutatják be Magyarországon.

Tüzér, huszár, gyalogos

vagy

bármely fegyvernemhez

előírás szerinti egyenruhákat kifogástalanul készít

ifj. Erdős Albert.

x **Köhögés, hurut, rekedtség** ellen használjon hurut szeletkét Ára: 60 fillér. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákoczy-ut 7/B.

..HIREK..

Tájékoztató.

Január 24. Vörös Kereszt Egylet háborus délutánja a Vigadóban d. u. 5 órakor.

Január 26. Kath. Kőr vetítő-estélye d. u. 5 órakor.

Február 2. Kath. Kőr háborus délutánja.

Február 14. Vörös Kereszt Egylet háborus délutánja a Vigadóban d. u. 5 órakor.

Február 28. Vörös-Kereszt Egylet háborus délutánja a Vigadóban d. u. 5 órakor.

Március 14. Vörös-Kereszt Egylet háborus délutánja a Vigadóban d. u. 5 órakor.

Március 28. Vörös Kereszt Egylet háborus délutánja a Vigadóban d. u. 5 órakor.

Prémet a katonáknak.

A téli háboru borzalmai ellen harcosainknak prémre van szükségük. Enyhítsük szenvedéseiket és küldjük egyetlen darab prémünket is a Hádsegélyző Hivatalnak, Budapest, Váci-utca 38. A szállítás díjmentes.

* **Augusztá kir. hercegnő Nagyváradon.** Már hirt adtunk róla, hogy Augusztá kir. hercegnő legközelebb Nagyváradra jön, hogy meglátogassa a háborus jótékony-ság szolgálatában álló intézményeket. Nagyvárad oly előkelő szerepet visz e tekintetben, hogy az egész országban ritkítja párját. Értetű tehát, hogy a háborus jótékony-ság szolgálatában álló urnők lelkesedéssel fogadták azt a hirt, hogy Augusztá kir. hercegnő a legközelebb, talán a jövő héten megérkezik Nagyváradra. Az egész társadalom hódolattal várja a kir. hercegasszonyt, kinek nevéhez oly sok nemes jótékony eszme fűződik.

* **Gróf Széchényi Miklós püspök itthon.** Gróf Széchényi Miklós megyéspüspök tegnap Brém Lörcing tb. kanonok kíséretében hazatért.

* **Mosonmegye Fetser püspök-höz.** A mult szerdán tartotta Mosonvármegye közigazgatási bizottsága január havi rendes ülését, amelyen Csatáry Elek alispán-helyettes jelentésében megemlékezett Fetser Antal győri püspökké történt kinevezéséről s bejelentette, hogy az új püspököt üdvözölte a vármegye nevében kinevezése alkalmából.

* **Gróf Széchényi Miklós megyéspüspök budapesti kórházlátogatásai.** A Magyar Kurir jelenti: Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., nagyvárad megyéspüspök, a Vörös-Kereszt Egylet alelnöke Budapesten időzése alkalmából a tegnapi nap folyamán meglátogatta a Munkapárt, a Katholikus Kőr, a Szerviták, a Szent Margit zárda kórházát, a Mária Terézia-téri csapatkórházakat, valamint az Andrássy-uti

Festőművészeti iskola kórházát. A püspök a sebesült katonákat mindenütt üdvözölte és köztük kisebb nagyobb adományokat osztott szét.

*** Lovag Henriquez kitüntése.** A hivatalos lap közli azt a kedves hírt Nagyvárad közönségének, hogy a király lovag Henriquez János altábornagynak, a 17-ik gyaloghadosztály vitéz parancsnokának az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és eredményes magatartásának elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta. Erre a kitüntetésre büszke lehet Nagyvárad társadalma, hogy oly nemes férfiut küldött a dicsőség mezejére, mint Henriquez altábornagy, akinek a vitézsége nemcsak Nagyváradon a katonai kört, hanem az egész harc-téren ismeretes úgy annyira, hogy egész kötetre valót lehetne azoknak a vitézi tetteknek az elbeszéléséből összeszedni, melyet az egész harc-téren közszájon forognak Henriquez altábornagyról. Ez a kitüntetés bizonyára kezdete azoknak a kitüntetéseknek, melyek Henriquez altábornagyot fogják ezután érni, ki betegségéből fölgyógyulva ismét a harc-téren aratja a babért.

*** A Katholikus Kör keddi vetítőestéje.** A nagyváradai Katholikus Kör kedden, január 26-án tartja legközelebbi vetítő estélyét. Ez alkalommal vonzó és aktuális tárgy kerül a vetítő vászonra: Kiss István segédtanfelügyelő tart előadást és mutat be pompás képeket az északkeleti Kárpátokról. Hazánknak ez a most ellenség által taposott remek vidéke kit ne érdekelné. A kiváló előadó pedig személyes tapasztalatok, az egész vidék alapos ismerete alapján bizonyára sok érdekes dolgot mond a hazánkat övező természetes védbástyáról. Az előadás kezdete délután 5 órakor.

*** Kinevezés.** A nagyváradai kir. fő-ügyész a felügyelete alatt álló nagyváradai ügyészséghez Szvotlik István győri kir. törvénytudó díjnokot irnokká nevezte ki.

*** Együtt a harctérre.** Ma délelőtt megható jelenet fog lejátszódni a budapesti keleti pályaudvaron. Három katonatiszt testvér fog találkozni egymással, hogy azután ismét elinduljanak a harctérre. Már hónapok óta nem látták egymást, képzelhető a viszontlátás nagy öröme. Annál is inkább, mert mind a három testvérnek lesz mit elmondani egymásnak. E három testvér dr Bőszörményi Géza ügyvéd fiai. Bőszörményi Árpád honvédhuszár főhadnagy, akinek kitüntetéséről már megemlékeztünk, továbbá dr Bőszörményi László ügyvéd és dr Bőszörményi Géza kir. ügyész, akik mindketten a hősiesség magatartásukért soronkívül főhadnagyok lettek.

*** Sétahangverseny helyett Háborus délután.** A nagyváradai Katholikus Kör sétahangversenye ma, vasárnap, január 24-én elmarad a Vörös-Kereszt Egylet javára rendezendő nőegyleti előadásra való tekintetből. Azonban e helyett február 2-án, Gyertyaszentelő Boldogasszony napján a Szent László teremben megtartja nagy-szabású Háborus délutánját a Katholikus Kör, amelyre már most felhívjuk a közönség figyelmét.

*** Meghívó.** Nagyvárad város községi iskolaszékének tagjait f. évi január hó 28-án, csütörtökön délután 4 órakor a városház bizottsági termében tartandó rendes gyűlésre tisztelettel meghívom. Nagyvárad, 1915. január 22. dr Adorján Armin iskolaszéki al-elnök.

*** Hirtelen halál.** Német Lajos a Szent Lászlónyomda szorgalmas segéd-munkása tegnap éjjel hirtelen meghalt a Szent Lászlónyomda gépházában. Este 10 órakor bement a nyomdába, ahol lefeküdt az egyik padra és elaludt. Aludtából sohasem ébredt föl többé. Mikor a gépmester éjjel 2 órakor költögette, már halott volt. A mentők kiszállították az olasz temető halottas házába.

*** Amerikai üdvözlét.** A pennsylvaniai (Philadelphia) egyetem minden évben minden volt hallgatójához levelet intéz amelyben értesíti őt a régi amerikai egyetem falain belül történtekről. Az idén is mint minden évben egy volt növendék, Papp Dezső dr fogorvos is megkapta azt a levelet, de most különösen meleg hangjával tűnik kiez a hivatalos beszámoló. A magyarok, írja, akiket mi ismerünk, csak becsülésüket és szeretetüket érdemelték ki. Ezek közül való vagy Te is s nemzedet most élet halál har-cát vivja. E küzdelemben gondolatok arra, hogy Amerikában sok ezren kívánnak nek-tek szerencsét és győzelmet s az Oceánon tulra szeretettel kiáltjuk: Boldog újévet magyarok! E megható levélre a volt növendék a pennsylvaniai egyetemnek magyaros szívvvel és lélekkel telt sorokban válaszolt.

*** Ertesítés.** A sánc utcai községi elemi leányiskola II. és III. ik osztálya ideig-lenesen a velencei irgalmas-nővérek zárdájában (Kolozsvári-utca 58. szám alatt), a IV. V-VI. osztálya pedig Kapucinus utca 19. szám alatt nyert elhelyezést, hol a III. és IV. ik osztályok a délelőtti órákban 8 órá-tól kezdődőleg, a II. és V-VI. osztályok pedig a délutáni órákban fél 2 től kezdődő leg részesülnek tanításban. A tanítás a II. IV. és V-VI. osztályokban folyó hó 25-én a III. osztályban pedig folyó 26-án veszi kezdetét. Miről az érdekelt szülők oly fel-kérésrel értesítenek, hogy a jelzett osz-tályokba beirt tanköteles gyermekeiket is-kolába küldeni sziveskedjenek Nagyvárad, 1915. január 25. Felügyelő igazgató.

*** Halálozás.** Stribik Gyula Sándor nevű 8 éves fiacskája rövid szenvedés után meghalt. A várad úvárosi róm kath. elemi fiúiskola II. oszt. növendékei koszorút helyeznek volt kis pajtásuk kopor-sójára. Temetése ma délután lesz.

*** 6 %-os magyar hadikölcsön.** A Biharmegyei Takarékpénztár értesíti azon t. ügyfeleit, akik nála 1914. évi 6 %-os mag-yar hadikölcsönt jegyeztek, hogy a m. kir. pénzügyminister által kiállított kötvények mai naptól kezdve pénztáránál költségmen-ten átvehetők.

*** Három liter** családi rumot készítho bárki pár pere alatt teához, a Farkas-féle Rumkivonattal. Ara utasítással 50 fill. Kap-ható kizárólag Farkas István Apolló drogue-riájában Rákóczi-ut 7-B. Telefon 13-02.

Kiadó vendéglő, étterem, ká-véház helyiségek mellék helyisé-gekkel berendezéssel vagy anélkül. Továbbá **üzletek, raktárak mű-helyek, iroda helyiségek**, ugy-szintén **legmodernebb berende-zésű butorozott szobák, hosz-szabb vagy rövidebb időre ol-csőbb bér mellett kiadó. Nagy Sándor-u. 4.**

*** Szegény árva urilány** falusi papi háznál házvezetőnői állást keres. A ház-tartás minden ágában jártas. Esetleges meg-keresés a kiadóhivatalba.

x Kiadó lakások. Ósi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári ta-karóknál.

Kiadó 8-10 óra való istálló Szilágyi Dezső-utca 12.

**Tábori alsó ruhák
Vizmentes bakkancsok
Halina csizmák
és Hó cipők**
legjobb minőségben
Reichard Dezső
cégnél
Rákóczy-úton kapható.

x Kiadó lakások. A kamara szék-házában, (Teleky-u. 11. sz. a.) az alagsorban 2 műhely helyiség, a földszinten pedig egy garçon lakás kiadó.

Butorozott szoba két-három önkéntes részére Kiadó. Bem utca 21.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kos-suth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás nov. 1-re kiadó. Értekezhetni a Polgári ta-karóknál.

*** Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutá-nyos áron azonnal eladó. Részletes feltételek megtud-natók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hun-gária cipőgyár r.t.

x Kiadó lakások. Szacsavay-utca 11. számú házban egy 4 szobás utcai modern lakás x hozzátartozó mellékhelyiségekkel AZONNAL kiadó. — Ugyanott egy 4 szobás utcai modern lakás a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi NOVEMBER 1-ére kiadó. Értekezhetni a Gaz-dasági és Iparbank r.t.-nél.

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusz-tus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kez-dődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél, Szent János-utca 3. szám.

x Családi rum vaniliával vagy ana-násszal literje K 2.60, továbbá kitűnő Theák kaphatók, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Érte-kezhetni a Gazdasági és Iparbank r.t.-nél.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Vasárnap délután: Cigányprimás.
Vasárnap este: Jőéjt Muki! (Bemutató)
Hétfő: Kis király.
Kedd: Jó éjt, Muki!
Szerda: Nebántsvirág.
Csütörtök: Lengyelvér.
Péntek: Szibill.
Szombat: Művészest.
Vasárnap d. u.: Fészek a viharban.
Vasárnap este: Vilmos huszárok. (Be-mutató.)

Kabaré a színházban. A tegnapi kabaré változó értékű számok szerepeltek. Hogy mégis fényes sikerűnek mondhatjuk az estét, az „A dráma énekel” című énekes paródiának tudható be. Szerzője, Váradi Aladár rendkívül ötletességgel írta meg a kis darabot, amely bizonyára a többi kabaréestéknek is műsorszámává lesz. A sikert nagyban előmozdította a szereplőknek: T. Pogány Jankának, Polgár Mariskának, Rötteghy Margitnak, H. Körösy Jucinak és Perényinek ügyes játéka. Ez utóbbi zajos sikert aratott groteszk táncával. A többi számok közül művészi volt M. Szirmai Hajnal táncja, Bretán és Burányi éneke. A konferálást Leövey Leó látta el. (fj.)

Mint hogy a jövő hét elején a színházi bérlet lejár, a vezetőség a már ismert feltételek mellett új bérletet hirdet tiz előadásra. Egyben felkéri azokat, akik már meglevő bérleteiket megújítani óhajtják, hogy eziránt idejekorán intézkedni sziveskedjenek.

Legujabb táviratok.

A németek sikeres harcai.

Nyngati hadszintér.

Berlin, január 23. A nagy főhadiszállás jelenti:

Ellenséges pilóták tegnap Gant és Sebruggenél bombát dobtak, de sikertelenül. Lozugen és Perthes között, a chalonsi tábortól északra az ellenség tegnap délután támadott. Támadása tüzünkben összeomlott. Az ellenség árkaiba visszamenekült.

Az argonnei erdőségekben csapataink Foncaine-Lamittétől nyugatra elfoglaltak egy ellenséges hadállást. Három tisztet és háromszáznegyvenhat főnyi légénységet foglyul ejtettek és hét géppuskát zsákmányoltak.

Pont á-Moussontól északra a franciáknak két támadását az ellenségnek súlyos veszteségei mellett visszavertük. Az árkaik visszafoglalásáért vívott harcokban az ellenségtől január 21-ike óta hét ágyut és egy géppuskát vettünk el.

Wiesenhacnál az alpesi vadászokat visszavertük. Az ellenségnek Hartmaunswilerkopf ellen intézett több rendbeli éjjeli támadása sikertelen maradt.

Keleti hadszintér.

Kelet-Poroszországból nincs ujság.

Észak-Lengyelországban Schasnyez környékén az oroszok jelentéktelen támadását visszavertük. Blinni és Gojuk helyiségekből az oroszokat kivertük. Szjutal Gormira előnyomuló gyengébb orosz csapatokat visszavonulásra kényerítettük.

A Sucha szakasz ellen intézett támadásaink előrehaladnak. Pava vidékén és Chencinytól nyugatra élénk tűzvérségi harc folyik. (Min. elnökség sajtóosztálya.)

Sikeres harcaink Bukovinában.

Budapest, január 23. (Hivatalos.) Lengyelországban, Nyugat-Galiciában és a Kárpátokban semmi jelentősebb esemény nem történt. Helyenkint ágyuharc folyik; egyébkint nyugalom van.

Dél-Bukovinában az oroszoknak állásaink ellen intézett támadásai tegnap azzal végződtek, hogy csapataink Kirlibabát és a várost uraló magaslatokat ismét elfoglalták. Az oroszok súlyos veszteségek mellett visszavonultak. Az ellenségnek arra irányuló kísérletei, hogy Jakobenyn és Kirlibabán túl tért nyerjenek, ilyenképpen teljesen meghiúsultak. Höfer altábornagy. (Min. eln. sajtóosztály.)

Léghajók és repülőgépek felderítő uton Angliában.

Budapest, január 23. A német léghajók tegnap este fél 11 órakor az angol városok bombázása után Anglia belseje felé repültek. Crommer re nem dobtak le bombát. A Zeppelinek megjelenésére óriási pánik támadt a lakosok közt. A világitást azonnal eloltották. Boulogne felett tegnap Zeppelin röpült el. Egy belga repülőgépet a németek lelőttek.

Orosz offenzíva.

Budapest, jan. 23. (Tud. cenz. táv.) A Dayli Telegraph varsói tudósítója sürgönyözi, hogy az új orosz offenzíva egy hónap alatt megkezdődik. Az óriási lovassági offenzíva mögött hadseregek csoportosulnak. A gigászi operációk legalább hat hónapig tartanak.

A Berlinske Titende szerint érdekes fordulat van északon. Az oroszok megkezték az offenzívát.

Dünkirchen bombázása.

Budapest, január 23. (Tud. cenz. táv.) Párisból jelentik: Tegnap délután tiz német pilóta Dünkirehant bombázta. Husz halott van és óriási kár. Két pilotát elfogtak.

EGYESÜLETEK

A Biharmegyei Nőegylet választmányi ülése. Tegnap délután tartotta meg a Biharmegyei Nőegylet választmányi ülést özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné elnöklete alatt. A tagok teljes számmal megjelentek. A választmány foglalkozott biharmegyei árvaszékének azon átiratával, amely a harcban elesettek árváinak az elhelyezését kéri az egylettől. A választmány úgy határozott, hogy 12 árva gyermeket fog gondozásba venni. A gyűlés más személyi ügyek megbeszélése után véget ért.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

DR. PAPP KÁROLY.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

1316—1915.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. ministerium rendelete alapján kenyéret csak is az előirt keverék lisztből szabad előállítani és forgalomba hozni.

Figyelmeztetem a pékiparosokat, sütőket és piaci kenyérárusokat, hogy a kenyéret és egyéb süteményeket, csak is az előirt kevert lisztből állíthatják elő, fehér lisztből készült kenyér árukat forgalomba hozni nem szabad.

Ezen fontos mezőgazdasági és közéleti érdeket védő rendelkezés ellenőrzésére közgeimet utasítottam, s ebből folyólag figyelmébe ajánlom az összes kenyér sütőknek és kenyérárusoknak, hogy ha általuk, nem a rendeletben előirt lisztből előállított kenyér hozatnék forgalomba a szabálytalanság megtorlása, a büntető eljárás a legszigorubb fog alkalmaztatni.

Nagy-Várad, 1915. január 20.

Rendőrség.

Felhívás.

A bűnügyi nyomozás sikeréhez főképen két körülmény szükséges: először, hogy a felfedezés után a bűneset nyomban hozassék a rendőrség tudomására, másodsor, hogy mindaddig, míg a rendőrség helyszínre nem érkezik, annak a felfedezőn kívül senki még a közelébe se menjen.

Nagyváradon az utóbbi időben elkövetett bűneseményeknél az említett követelményekkel szemben éppen az a közönség gyakorlata, hogy a bűnesemények elkövetésének színhelyén nem csak az egész család és cselédség, de gyakran az egész ház és környék összes lakosai nyomban összefutnak s megkezdik a nyomozást és csak napok mulva, amidőn az általuk megejtett nyomozás semmi eredményre nem vezetett — jelentik fel az esetet a rendőrségnek.

Mint hogy az ilyen házinyomozás után eredményt felmutatni rendszerint a rendőrségi nyomozás is képtelen; saját érdekében felhívom a közönséget arra, hogy lopásokat vagy egyéb bűneseteket a felfedezés után nyomban tenát éjszaka folyamán is jelentésék a rendőrségen, továbbá míg a rendőrség meg nem jelenik, a helyszínek senkit még közelébe se bocsájtssanak.

Nagyvárad, 1915. január 18.

Dr. Dajka Endre
rendőrkapitány.

317—1915. eln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága az elhalalozás folytán megüresedett főjegyzői állásnak választás útján leendő betöltését a folyó évi február hó 11-én megtartandó rendes közgyűlés napirendjére tűzvé ki, felhívom mindazokat, akik a 7-ik fizetési osztálynak megfelelő törzsfizetés és lakpénz továbbá a szervezeti szabályrendeletben megállapított pótlékkal javadalmazott főjegyzői állásra pályázni kívánnak, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve Nagyvárad város főispánja, méltóságos Hlatky Endre urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve, hivatalomnál (Városháza I. emelet 4. sz.) folyó évi február hó 6-ik napjának délután 5 óráig adják be.

A főjegyzői állás betöltésével esetleg megüresedő tanácsnoki állásnak betöltését pedig a március havi rendes közgyűlés napi rendjére tűzvé ki a törv. hat. bizottság, ugyan azért ez alkalommal felhívom azokat is, akik ezen VII-ik fizetési osztályban 4800 korona fizetés és 1280 korona lakbérrel javadalmazott tanácsnoki állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve Nagyvárad város főispánja méltóságos Hlatky Endre urhoz, mint a kijelölt választmány elnökéhez címezve hivatalomnál (Városháza I. emelet 4. sz.) folyó év március 6 ik napján d. u 5 órájáig annyival is inkább adják be, mivel az elkésztett beadott, vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad, 1915. január 19.

Rimler Károly,
polgármester.

Belépési felhívás

a Népszövetségi Hitelszövetkezet III-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1915 január 1-én III-ik évtársulatát nyitotta meg.

Az első 2 üzletév, — dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folyik.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek még most is a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Szilágyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrész heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki-ki annyi üzletrészt jegyez, amennyit akar. Felvételi díj üzletrészenként, 10 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kikapják s a reájuk eső nyereséget is.

A tagok a befizetett összeg $\frac{4}{5}$ részéig a szövetkezettől olcsó kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betétje arányában részesedik.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatadót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, szíveskedjenek szövetkezetünk helyiségében részjegyeket jegyezni.

Teljes tisztelettel

Népszövetségi Hitelszövetkezet.

Katonai ruhákat

az összes fegyvernemek részére, a mai áron alul előírás szerint és gyorsan készít Darabont Gy. és Tsa elsőrendű polgári és katonai ruházati intézete. A legfinomabb szövét különlegességek, ősztény és téli kabátokra felöltőre állandóan raktáron. Nagyvárad, Szilágyi-Dezső-u. 6. Sonnenfeld palota. Telefon 980. szám.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeltes szolgálatt.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

lólámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

$\frac{1}{2}$ lóerőtől minden nagyrészes.

Főszerező telefonja 55. sz.

316—1915. éln. sz.

Pályázati hirdetmény.

Nagyvárad város törv. hat. bizottsága, az elhalálozás folytán megüresedett adópénztárnoki állásnak választás útján leendő betöltését a f. év február hó 11-én megtartandó rendes közgyűlés napirendjére tűzven ki, felhívom mindazokat, akik a IX-ik fizetési osztálynak megfelelő törzsfizetés és lakpénz, továbbá 300 korona személyi pótlékkal javadalmazott adópénztárnoki állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket szabályszerűen felszerelve Nagyvárad város főispánja, méltóságos Hlatky Endre urhoz, mint a kijelölő választmány elnökéhez címezve, hivatalomnál (Városháza I. emelet 4. sz.) f. évi február hó 6-ik napjának délután 5 órájáig annyival inkább adják be, mivel az elkészen beadott, vagy készen fel nem szerelt kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1915. január 19.

Rimler Károly
polgármester.

Első nagyváradai cementipar.

Készítünk granitó, terrazzo, márkó és minden e szakmába vágó munkálatokat, házi csatornázásokat a városi mérnöki hivatal előírása szerint, személyes felügyelettel mellette. Kívánatra angol closet berendezéseket a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett a leglelkismeretesebb és legmesszebb menő jóállás mellett készítünk. A nagyérdemű közönség becses partfogását kerli tisztelettel

NUTTA JAKAB

cement és betonművek vállalata.
Szaniszló-utca 67. szám. (Saját ház.)

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.
1163—1914. szám.

Hivatalos hirdetmény.

Felhívom az ebtulajdonosokat, hogy ezen hirdetmény közzétételétől számított 15 nap alatt, illetve legkésőbb március hó 1-ig az ebadót városi pénztárba annál is inkább befizessék, mivel a mulasztók a szabályrendeletileg megállapított ebadó kétszeres esetleg háromszoros összegében fognak elmarasztaltatni.

Nagyvárad, 1915. január 16.

Gerő.
rendőrfőkapitány